

GEURGEBIEDSVISIE UITBREIDING KERN WITHAREN

Gemeente Ommen

18 FEBRUARI 2016

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1018

5200 BA 's-Hertogenbosch

Nederland

+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

Projectnummer: C05014.000029.0100

Onze referentie: 078788330 B

Contactpersonen

Eerste auteur **Drs. K.B.M. Albers**

T +31884261755
M +31627062150
E koen.albers@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 1018
5200 BA 's-
Hertogenbosch
Nederland

Tweede auteur **Drs. H.P.T. Ullenbroeck**

M +31627061621
E henk.ullenbroeck@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 1018
5200 BA 's-
Hertogenbosch
Nederland

Inhoudsopgave

1 INLEIDING	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Leeswijzer	8
2 WETTELIJK KADER EN JURISPRUDENTIE	9
2.1 Wet geurhinder en veehouderij	9
2.2 Omgekeerde werking	10
2.3 Afstemmen met provincie en buurgemeenten	11
3 RESULTATEN GEURONDERZOEK	13
3.1 Basisgegevens en uitgangspunten	13
3.2 Voorgrondbelasting en omgekeerde werking	13
3.3 Geurhindercontouren	14
3.4 Aanpassing norm	15
3.5 Beoordeling woon- en leefklimaat	16
3.6 Voorstel aanpassing norm	20
BIJLAGE 1: VEEHOUDERIJGEGEVENS	22
BIJLAGE 2: INDICATIEVE GEURHINDERCONTOUREN	25
BIJLAGE 3: GEURHINDERCONTOUR 3 OU OLDE VENNEWEG 3 EN VASTE AFSTAND CONTOUREN OLDE VENNEWEG 2	26
BIJLAGE 4: FICTIEVE GEURHINDERCONTOUREN OLDE VENNEWEG 3 BIJ BELASTING 3 OU OP TOLHUISWEG 13	27

BIJLAGE 5: BEOORDELING LEEFKLIAMAT OP BASIS VAN DE ACHTERGRONDBELASTING TEN AANZIEN VAN GEURHINDER	28
BIJLAGE 6: BEOORDELING LEEFKLIAMAT OP BASIS VAN DE VOORGRONDBELASTING TEN AANZIEN VAN GEURHINDER	29
BIJLAGE 7 VOORSTEL GEMEENTELIJKE NORMSTELLING UITBREIDING KERN WITHAREN	30

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

In de gemeente Ommen bestaat het voornemen een kleine uitbreiding van een woonwijk te realiseren bij de kern Witharen (figuur 1). Het woningbouwplan voor dat voorziet in een uitbreiding aan de noordwestzijde van de huidige kern langs de Tolhuisweg, met 8 woningen. De ontwikkeling is passend in de lijn van het gemeentelijk woonbeleid om de lokale woningbouwbehoefte te faciliteren en draagt bij aan de leefbaarheid van de buurtschap.

Witharen is een kleine kern in het landelijk gebied. In de nabijheid van de kern Witharen en het plangebied liggen veehouderijen. Uit eerder onderzoek¹ is gebleken dat de aanwezigheid van deze veehouderijen mogelijk een obstakel kunnen vormen bij de realisatie van de woningbouwplannen.

De belemmeringen komen voort uit de geur afkomstig van deze veehouderijen in relatie tot de bescherming van de toekomstige bewoners van de woningen tegen (te veel) geurhinder en het rekening houden met de rechten van de veehouders. Normen t.a.v. de toegestane geurbelasting zijn vastgelegd in de Wet geurhinder en veehouderij (voor vergunningplichtige veehouderijen) en het Activiteitenbesluit (algemene regels voor overige veehouderijen).

De geurnormen dienen in de eerste plaats voor de vaststelling van de vraag of aan een veehouderij een milieuvergunning kan worden verleend of hij voldoet aan de algemene regels. In de praktijk spelen deze normen ook een rol bij de beoordeling van de vraag of een bepaalde geurgevoelige bestemming kan worden gelegd binnen de geurcontouren van een bestaande veehouderij. Deze zogenaamde 'omgekeerde werking' heeft betrekking op ruimtelijke ordeningsbesluiten, zoals een bestemmingsplan dat gericht is op de bouw van nieuwe woningen nabij veehouderijen.

Figuur 1 Overzichtskartaal

Uit eerder onderzoek is gebleken dat de nieuwbouwlocatie bij Witharen gedeeltelijk is gelegen binnen de geurcontouren van omliggende veehouderijen (de omgekeerde

¹ ARCADIS, Rapport Geurhinder veehouderijen Witharen, kenmerk 078146760:A, d.d. 22 december 2014.

werking), uitgaande van de standaard wettelijke geurnormen. Realisatie van de woningen gaat dan gepaard met een vermindering van de (bestaande) rechten van deze veehouderijen. Een afwijkende norm voor de nieuw te bouwen woningen kan mogelijk een oplossing voor dat probleem bieden, mits de geurbelasting voor die woningen als aanvaardbaar worden aangemerkt (door de gemeenteraad). Omdat te onderzoeken is deze geurgebiedsvisie opgesteld. Op basis van dit onderzoek is een advies voor de geurnormering voor de uitbreidingslocatie van Witharen gegeven.

Deze geurgebiedsvisie is een onderbouwend document voor de nieuwe gemeentelijke geurnormering nabij Witharen, die als “Verordening geurhinder en veehouderij noordwestzijde Witharen” ter vaststelling wordt aangeboden aan de gemeenteraad van Ommen. In de gemeentelijke geurverordening wordt de voorgestelde aangepaste normering formeel vastgelegd.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de Wet geurhinder en veehouderij, het wettelijk kader waarop deze gebiedsvisie gebaseerd is, toegelicht. Ook bevat dit hoofdstuk jurisprudentie in het kader van de doorwerking van de normen uit Wet geurhinder en veehouderij in besluiten op basis van de Wet op de ruimtelijke ordening. Hoofdstuk 3 geeft de resultaten van het onderzoek weer en bevat een voorstel gedaan voor aangepaste geurnormen.

2 WETTELIJK KADER EN JURISPRUDENTIE

2.1 Wet geurhinder en veehouderij

Op 1 januari 2007 is de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) in werking getreden. Deze wet bevat standaardnormen (uitgedrukt in de meeteenheid odour units per kuub binnen 98-percentiel)² voor de geurbelasting van (intensieve) veehouderijen op geurgevoelige objecten zoals woningen. De normen ten aanzien van maximale geurbelasting gelden alleen voor diersoorten waarvoor een zogenaamde geuremissiefactor is opgenomen in de Regeling geurhinder en veehouderij³. Voor diersoorten zonder geuremissiefactor geldt een vaste afstand, ongeacht het aantal dieren binnen de veehouderij. De wet bepaalt wat de maximale geurbelasting van veehouderijen op voor geurhinder gevoelige objecten (bijvoorbeeld woningen) mag zijn. Een toets aan de (maximale) geurbelasting of (minimale) afstanden is alleen aan de orde indien een veehouderij wil uitbreiden.

Mede ingegeven door het uitgangspunt dat de aanvaardbaarheid van een bepaalde mate van geurhinder lokaal moet kunnen worden afgewogen, biedt de wet de mogelijkheid aan gemeenten om binnen een wettelijk vastgelegde bandbreedte te variëren met de bescherming van geurgevoelige objecten. Het gaat dan bijvoorbeeld om afwijkende normstelling voor verspreide woningen in het buitengebied of voor woningen in de bebouwde kom. Hierbij dient de gemeente rekening te houden met de ruimtelijke en milieu hygiënische omstandigheden alsook met de huidige en de gewenste toekomstige inrichting van een gebied.

Als een gemeente geen gebruik maakt van deze bevoegdheid of besluit geen eigen, afwijkende waarde vast te stellen gelden de vaste wettelijke waarden. Een eventuele gemeentelijke normering dient vastgelegd te worden in een gemeentelijke geurverordening. Een (geur)gebiedsvisie dient ter onderbouwing van een (geur)verordening. De gebiedsvisie moet aantonen dat een – van de wet afwijkende – gemeentelijke normstelling nodig is om de gewenste ruimtelijke visie te realiseren en dat tevens de leefomgeving voor inwoners qua geurbelasting acceptabel is en blijft.

De vaste wettelijke waarden (normen en afstanden) en de bandbreedten (afwegingsruimte gemeente) verschillen voor gebieden met veel (intensieve) veehouderijen, de zogenaamde concentratiegebieden en de overige gebieden (niet-concentratiegebieden). De Gemeente Ommen ligt in het concentratiegebied. De wettelijke normen, vaste afstanden en de bandbreedte voor concentratiegebieden zijn opgenomen in de onderstaande tabellen.

Categorie geurgevoelig object	Wettelijke geurnorm (ou/m ³ 98 percentiel)	Range gemeentelijke geurnorm (ou/m ³ 98 percentiel)
Binnen de bebouwde kom	3	0,1 - 14
Buiten de bebouwde kom	14	3 - 35

Tabel 1: Wettelijke geurnormen voor concentratiegebieden

² Ou = odour unit. Eén odour unit per kubieke meter is een Europese maat voor de concentratie geurstoffen die door een gemiddeld persoon nog net kan worden geroken. De odour unit wordt hier als wettelijke norm gebruikt ('ter plaatse is niet meer dan zo veel Ou per m³ toegestaan').

³ Dieren waarvoor een geuremissiefactor is vastgesteld zijn onder meer varkens, kippen en geiten. Voor schapen en rundvee geldt alleen een vaste afstand.

Categorie geurgevoelig object	Wettelijke vaste afstand (in meters)	Afwijking vaste afstand (minimum waarde in meters)
Binnen de bebouwde kom	100	50
Buiten de bebouwde kom	50	25

Tabel 2: Wettelijke vaste afstanden voor concentratiegebieden

In de omgevingsvergunningen van de inrichtingen zijn dieraantallen en stalsystemen vastgelegd. Met behulp van deze gegevens en gegevens over de uitvoering van de stallen kan de geuremissie en de geurbelasting op bestaande en geplande objecten worden berekend. Uitgaande van de geurnormen voor de maximaal toegestane geurbelasting kunnen tevens geurbelastingscontouren berekend en in beeld gebracht worden, die van belang zijn voor het beoordelen van de haalbaarheid van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, voor zover dit de realisatie van (nieuwe) voor geurhinder gevoelige objecten betreft.

Eigen gemeentelijke verordening

Bij gemeentelijke verordening kan worden bepaald dat binnen (een deel van) het grondgebied van de gemeente andere normen en/of afstanden van toepassing zijn dan de “standaard” wettelijke normen en -afstanden. Een eventuele afwijkende gemeentelijke normering dient vastgelegd te worden in een verordening, een gebiedsvisie moet deze verordening onderbouwen. Bij het vaststellen van (afwijkende) gemeentelijke normen, die dus de maximale belasting door een individuele bron bepaalt (de zogenaamde voorgrondbelasting), dient er rekening te worden gehouden met de geurhinder die meerdere bronnen samen (de cumulatieve belasting of de achtergrondbelasting) veroorzaken.

2.2 Omgekeerde werking

De normen van de Wet geurhinder en veehouderij gelden in beginsel alleen voor de beoordeling van een aanvraag omgevingsvergunning, als een agrarisch bedrijf zich wil vestigen of als een agrarisch bedrijf wil uitbreiden. Het gaat dan dus over de relatie tussen een bestaand geurgevoelig object en een ontwikkeling in de agrarische bedrijvigheid. Dit heet ook wel de ‘directe werking’ of ‘directe norm’. Voor de Wgv in werking trad, gold deze norm ook in de omgekeerde situatie: als een bestaand agrarisch bedrijf werd geconfronteerd met een nieuwe woonwijk of een nieuw bedrijventerrein. In het kader van de ‘omgekeerde werking’ werden dan dezelfde afstandsnormen toegepast als in de directe werking.

De vroegere wetgeving werkte met stankcirkels en cumulatie. Dezelfde afstandsnormen die voortvloeiden uit onder andere de Richtlijn Veehouderij en Stankhinder (aangevuld met de Brochure Veehouderij en Hinderwet en het Cumulatiereport) werden zowel in acht genomen bij de verlening van een omgevingsvergunning aan een agrarisch bedrijf (directe werking) als bij de planning van een nieuwe woonwijk of bedrijventerrein in de nabijheid van bestaande agrarische bedrijven (omgekeerde werking). Indien zich in het eerste geval binnen de stankcirkels van het toekomstige bedrijf een geurgevoelig object bevond, dan moest de vergunningaanvraag worden geweigerd. In de tweede situatie moesten agrarische bedrijven worden aangekocht, als de gemeente een nieuwe woonwijk wilde aanleggen binnen de bestaande stankcirkel van dat bedrijf.

Met de inwerkingtreding van de Wgv trad een geheel nieuwe systematiek van normering in werking. In verband daarmee rees de vraag of de normen van de Wgv op dezelfde manier als bij de vroegere stankwetgeving zouden werken in de “omgekeerde werking”.

Intussen zijn enkele uitspraken gedaan door de hoogste rechter (de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State), die hierin duidelijkheid lijken te scheppen.

Uitspraak Laarbeek

Uit een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 7 oktober 2009 blijkt dat de normen van de Wgv niet in de omgekeerde werking van toepassing zijn. De directe norm geldt wel in het kader van de verlening van een omgevingsvergunning aan een agrarisch bedrijf, maar niet bij de ontwikkeling van nieuwe woonwijken en bedrijventerreinen.

In het kader van de omgekeerde werking moet worden getoetst aan de vraag of in de nieuwe situatie sprake is van een aanvaardbaar woon-, leef- en werkklimaat. Dit was overigens ook onder de oude wetgeving al het criterium van de wetgever voor een ruimtelijke ontwikkeling in de nabijheid van bestaande bedrijven.

In de zaak Laarbeek had de gemeente een geurvisie vastgesteld met een norm van 1,5 Ou voor de bebouwde kom. Een aanvraag omgevingsvergunning voor een agrarisch bedrijf moet dus aan deze norm getoetst worden. Bij de ontwikkeling van nieuwe woningen had de gemeente die ontwikkeling in de omgekeerde werking niet getoetst aan die norm van 1,5 Ou, maar aan een norm voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Deze norm had de gemeente ontleend aan tabellen uit de 'Handreiking' bij de Wgv.

Er was op die manier sprake van een geurbelastingsnorm voor de veehouder die lager (strenger) was dan de waarde die de gemeente hanteerde voor de nieuw te ontwikkelen woonwijk.

De Afdeling bestuursrechtspraak was van oordeel dat de gemeente hiermee juist gehandeld had. Indien de voor veehouderijen toepasselijke (directe) norm wordt overschreden, volgt hieruit niet dat ter plaatse van de nieuwe woonwijk geen sprake zou kunnen zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Ook uit andere uitspraken is intussen gebleken dat het mogelijk is om binnen de belemmerende contouren te bouwen, mits aan twee voorwaarden wordt voldaan:

- De nieuwe ontwikkelingen mogen geen extra belemmeringen opleveren voor de ontwikkeling van agrarische bedrijven in de omgeving.
- De gemeenteraad dient in haar gebiedsvisie, in een beleidsregel of in haar ruimtelijke besluit voor de betrokken ontwikkeling een uitspraak te doen over het minimaal gewenste woon-, leef- of werkklimaat in het gebied.

2.3 Afstemmen met provincie en buurgemeenten

Uit artikel 6 van de Wgv volgt expliciet dat de andere normstelling 'bij gemeentelijke verordening' wordt bepaald, dus door de gemeenteraad. In specifieke gevallen is de provincie het bevoegde gezag bij vergunningverlening van veehouderijen. De provincie zal een vergunningaanvraag toetsen aan de normstelling uit de gemeentelijke verordening.

De gemeentelijke beslissing om een bepaald gebied een alternatief beschermingsniveau te geven, kan effecten hebben op de uitbreidingsmogelijkheden voor veehouderijen in nabijgelegen gemeenten.

Een relatief hoog beschermingsniveau voor geurgevoelige objecten in een grensgebied vermindert mogelijk de uitbreidingsmogelijkheden voor veehouderijen direct buiten de gemeentegrens, een relatief laag beschermingsniveau kan leiden tot extra uitbreidingsmogelijkheden voor veehouderijen buiten de gemeentegrens.

Om van de wet afwijkende normen vast te stellen wordt een verordening, onderbouwd met een geurvisie en kaartmateriaal, ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad. Conform artikel 9 Wgv dient, indien het effect van het besluit

doorwerkt naar het grondgebied van een naburige gemeente, eerst met die betreffende gemeente overlegd te worden alvorens de afwijkende waarden worden vastgesteld.

Het gebied waarvoor een aangepaste normstelling wordt voorgesteld, is gelegen binnen twee kilometer van de gemeente Hardenberg. De voorgestelde aanpassing van de norm voor het plangebied heeft geen effect op de ontwikkelingsmogelijkheden van veehouderijen in de gemeente Hardenberg of in andere buurgemeenten.

Geadviseerd wordt daarom om het ontwerpbesluit alleen ter kennisgeving toe te zenden aan de gemeente Hardenberg.

3 RESULTATEN GEURONDERZOEK

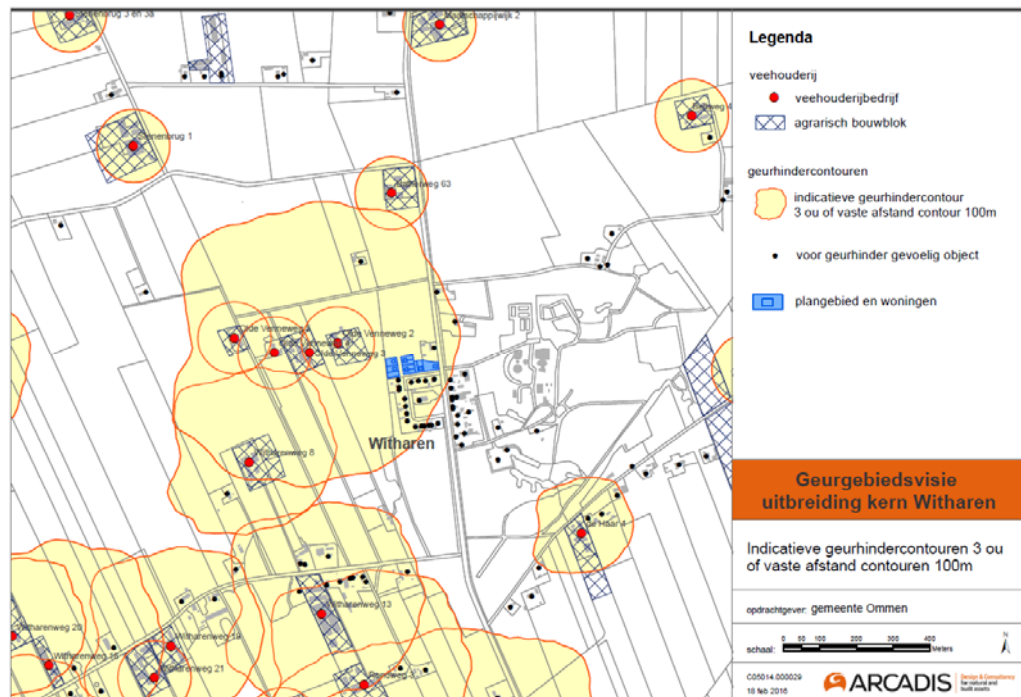
3.1 Basisgegevens en uitgangspunten

De gegevens van de veehouderijen zijn aangeleverd door de gemeente Ommen en bijgevoegd als bijlage 1. Het betreft de gegevens van alle veehouderijen binnen 2 km van het plangebied. Op basis van deze gegevens zijn de voorgrondbelasting (geurbelasting per veehouderij) en de achtergrondbelasting (de geurbelasting van alle veehouderijen samen) op de objecten in het plangebied berekend. Hierbij is uitgegaan van standaardparameters voor wat betreft de gemiddelde gebouwhoogte, emissiepunthoogte, emissiepunt diameter en uittreedsnelheid (worst-case benadering). De geurhindercontouren zijn berekend op basis van een (indicatief) centraal coördinaat op het bouwblok.

Voor de locatie waar sprake is van een knelpunt, de veehouderij gevestigd op de Olde Venneweg 3 (de intensieve veehouderij die het dichtst bij het plangebied gelegen is), zijn de werkelijke Vstacks stalparameters uit de vigerende vergunning gebruikt.

3.2 Voorgrondbelasting en omgekeerde werking

Vanwege de ruimtelijke samenhang van het plangebied met de bestaande kern Witharen is er in dit onderzoek van uitgegaan dat de nieuw te bouwen woningen beoordeeld moeten worden als een uitbreiding van de bebouwde kom van Witharen. Dat betekent dat daarvoor in eerste instantie de (standaard) wettelijke maximale voorgrondbelasting (geurnorm) van 3 Ou gebruikt moeten worden in het kader van een toets op de omgekeerde werking, dan wel een vaste afstand van 100 meter. De indicatieve geurhindercontouren van de omliggende veehouderijen zijn weergegeven op de kaart in figuur 2. De kaart is tevens opgenomen in bijlage 2.

Figuur 2 Indicatieve geurhindercontouren

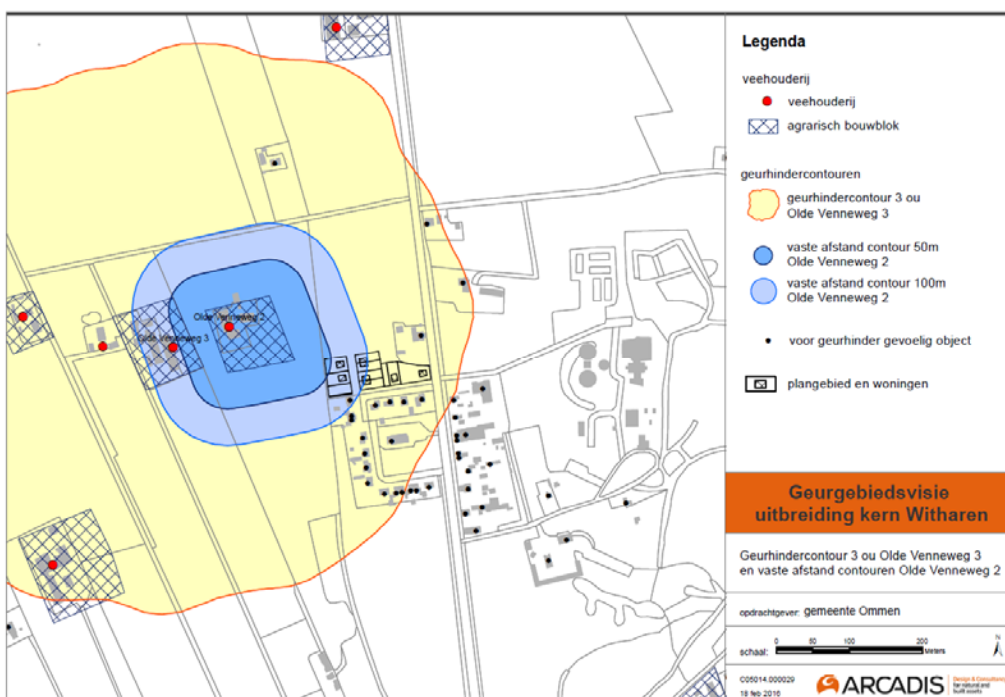
Uit de kaart blijkt dat op basis van de (indicatieve) geurhindercontouren op basis van de vaste wettelijke geurnormen en –afstanden er sprake is van twee mogelijke knelpunten. Ten eerste ligt het plangebied binnen de 3 ou contour van Olde Venneweg 3, een varkenshouderij. Daarnaast ligt de indicatieve vaste afstand contour

van de veehouderij aan de Olde Venneweg 2 (een kleine rundveehouderij) dicht bij het plangebied. Voor de bepaling van de vraag of er sprake is van aantasting van de vergunde rechten van deze veehouderijen is voor deze twee locaties daarom verder ingezoomd op de actuele voorgrondbelasting en de “maximale” geurhindercontour (toets omgekeerde werking: kan de realisatie van de woningen leiden tot aantasting van rechten van deze veehouderijen?). Zie hiervoor paragraaf 3.3.

De voorgrondbelasting van de overige veehouderijen rond Witharen vormen geen knelpunt t.a.v. de omgekeerde werking. De geurcontouren van deze veehouderijen liggen op grote afstand van het plangebied. De realisatie van de woningen heeft geen effect op de rechten van deze veehouderijen.

3.3 Geurhindercontouren

Op figuur 3 (tevens opgenomen in bijlage 3) zijn de geurhindercontour (op basis van de vaste wettelijke waarde voor de bebouwde kom, 3 ou) van locatie Olde Venneweg 3 en de maximale contour omgekeerde werking van de locatie Olde Venneweg 2 (vaste afstand van 100 meter voor de bebouwde kom, 50 meter voor het buitengebied) weergegeven.

Figuur 3 Geurhindercontour 3 Ou Olde Venneweg 3 en vaste afstand contouren Olde Venneweg 2.

Olde Venneweg 2

De kaart laat zien dat het plangebied gedeeltelijk is gelegen binnen de wettelijk geldende vaste afstand contour van de veehouderij aan de Olde Venneweg 2. Realisatie van de (3) meest westelijk gelegen nieuwe woningen zou daarom niet zonder meer mogelijk zijn. De gemeente heeft aangegeven, dat de locatie Olde Venneweg 2 wordt opgeheven als veehouderij en dat de bestemming op korte termijn wordt veranderd in een woonbestemming. De locatie Olde Venneweg 2 vormt dan geen belemmering meer voor de woningbouw in het plangebied.

Olde Venneweg 3

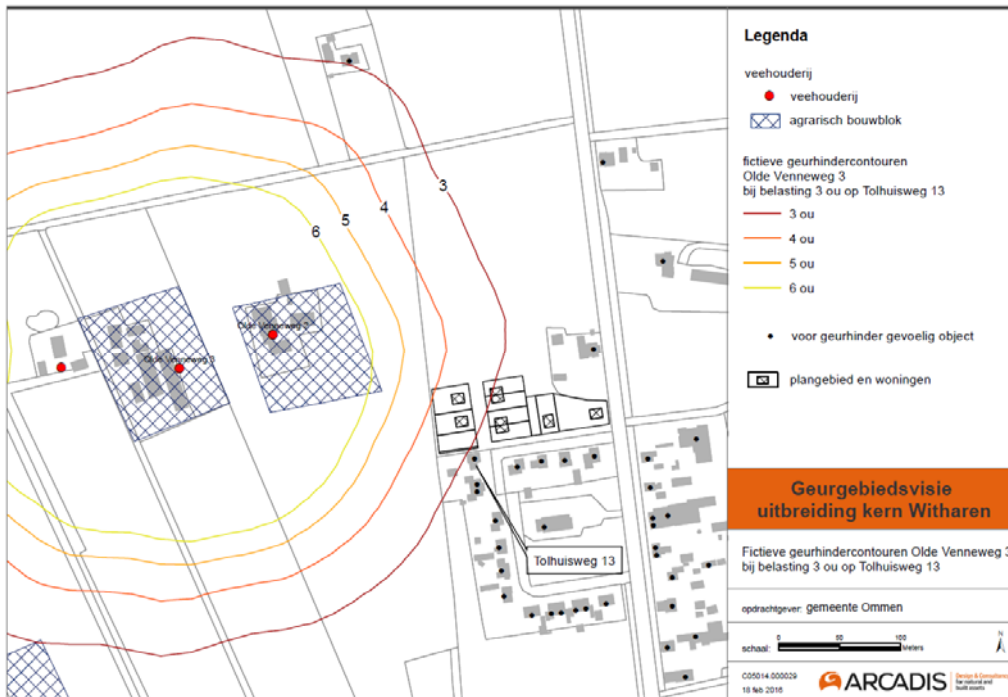
De kaart (figuur 3) laat zien dat de alle nieuw te bouwen woningen in het plangebied liggen binnen de geurhindercontour van 3 Ou van de veehouderij aan de Olde Venneweg 3. De contour is gebaseerd op de bestaande (vergunde) rechten van Olde Venneweg 3. Voor Olde Venneweg 3 geldt dat er ten opzichte van de bestaande voor geurhinder gevoelige objecten (woningen in de kern Witharen), in de richting van het plangebied, nu al sprake van een overbelaste situatie. De geurcontour ligt over de bestaande woningen in de kern Witharen. Dat betekent dat Olde Venneweg 3 zijn emissiepunt niet in de richting van de nieuwbouwlocatie mag verplaatsen, want dan zou de geurbelasting op nu al overbelaste objecten toenemen. De werkelijke contour is daarom maatgevend en niet de contour rondom het agrarisch bouwblok. Bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning in geval van een overbelaste situatie is artikel 3 lid 4 Wgv van toepassing (de zogenaamde 50%/50% regeling).⁴ Dit betekent dat Olde Venneweg 3 alleen mag uitbreiden indien de geurbelasting op nu al overbelaste objecten afneemt.

Het realiseren van nieuwe woningen tussen de veehouderij en de bestaande woningen betekent dat de veehouderij bij een toekomstige vergunningaanvraag een groter deel van de geurbelasting zal moeten terugdringen dan het geval zou zijn zonder nieuwe woningen. Er moet dan extra geïnvesteerd worden in geur reducerende technieken dan zonder de realisatie van de nieuwe woningen het geval zou zijn geweest. Deze extra investering is, uitgaande van de huidige wet- en regelgeving, als een aantasting van de (bestaande) rechten van de veehouderij op de locatie Olde Venneweg 3 te beschouwen. Realisatie van nieuwe woningen of andere geurgevoelige objecten binnen het plangebied is daarom op basis van de nu vergunde situatie en geldende normen niet zonder meer mogelijk.

3.4 Aanpassing norm

Aantasting van rechten van de veehouderij gelegen op de locatie Olde Venneweg 3 is te voorkomen door voor de nieuwe woningen (of enkele daarvan) een hogere geurnorm vast te stellen. Voor twee van de negen te realiseren woningen geldt dat ze dicht bij de veehouderij liggen dan het dichtstbij gelegen bestaande voor geurhinder gevoelige object, dat is Tolhuisweg 13.

⁴ Art. 3 lid 4 Wgv: "Indien de geurbelasting, bedoeld in het eerste lid, groter is dan aangegeven in dat lid, het aantal dieren van één of meer diercategorieën toeneemt, en een geurbelastingreducerende maatregel zal worden toegepast, dan wordt een omgevingsvergunning verleend voor zover het betreft de wijziging van het aantal dieren, voor zover de toename van de geurbelasting ten gevolge van die wijziging niet meer bedraagt dan de helft van de vermindering van de geurbelasting die het gevolg zou zijn van de toegepaste geurbelastingreducerende maatregel bij het eerder vergunde veebestand."

Figuur 4 Fictieve geurhindercontouren Olde Venneweg 3 bij belasting 3 Ou op Tolhuisweg 13.

Op figuur 4 (tevens opgenomen als bijlage 4) zijn fictieve geurhindercontouren voor Olde Venneweg 3 weergegeven voor de situatie dat het bedrijf de geuremissie zover heeft teruggebracht, dat belasting op Tolhuisweg 13 precies 3 Ou bedraagt. Dat is de waarde waarbij er, in theorie, sprake zou kunnen zijn van aantasting van recht van de veehouder. In die situatie zijn de twee meest westelijk gelegen woningen in het plangebied gesitueerd tussen de 3 ou contour en de 4 ou contour en de geurbelasting op de meest westelijk gelegen nieuw te bouwen woning bedraagt dan ongeveer 3,6 Ou. Dat betekent dat een aanpassing van de geurnorm voor de woningen in het plangebied van 3 Ou naar 4 Ou zou volstaan om aantasting van de rechten van de veehouderij aan de Olde Venneweg 3 uit te kunnen sluiten. De aanpassing van de geurnorm naar 4 Ou kan voor het hele plangebied gebeuren of mag eventueel ook beperkt blijven tot alleen de twee meest westelijk gelegen woningen.

3.5 Beoordeling woon- en leefklimaat

Huidig woon en leefklimaat

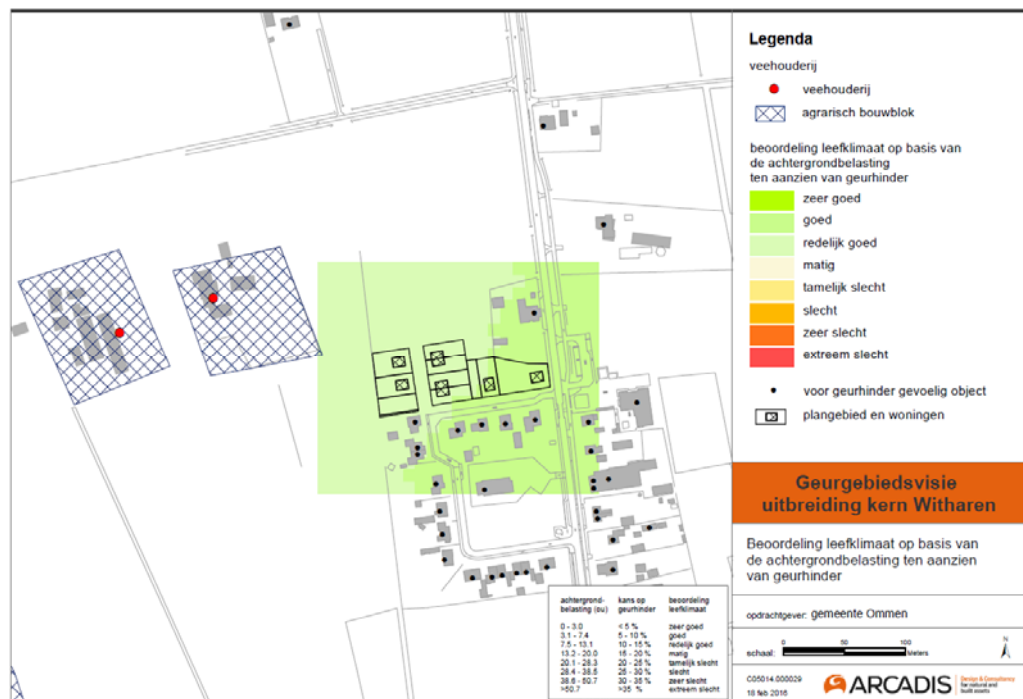
Het leefklimaat ter plaatse van de woningbouwlocatie moet beoordeeld worden aan de hand van de achtergrondbelasting en de voorgrondbelasting ten aanzien van geurhinder. De achtergrondbelasting is de cumulatieve geurbelasting veroorzaakt door alle veehouderijen in de omgeving tezamen⁵. In bijlage 6 en 7 van de Handreiking Wgv is een classificatie opgenomen waarin de achtergrondbelasting voor geurhinder in odeur-units wordt vertaald in een beoordeling van het leefklimaat. Deze is overgenomen in tabel 3.

⁵ In de berekening van de achtergrondbelasting worden enkel veehouderijen meegenomen die een geuremissiefactor hebben. De inrichtingen met een vaste afstand contour blijven buiten beschouwing.

Achtergrondbelasting Geur in Ou/m ³	Voorgrondbelasting Geur in Ou/m ³	Mogelijke kans op geurhinder (%)	Beoordeling Leefklimaat
0-3	0 – 1.5	< 5	Zeer goed
3.1-7.4	1.6 – 3.7	5-10	Goed
7.5-13.1	3.8 – 6.5	10-15	Redelijk goed
13.2-20	6.6 – 9.9	15-30	Matig
20.1-28.3	10.0 – 14.1	20-25	Tamelijk slecht
28.4-38.5	14.2 – 19.1	25-30	Slecht
38.6-50.7	19.2 – 25.3	30-35	Zeer slecht
>50.7	>25.3	>35%	Extreem slecht

Tabel 3: Classificatie woon- en leefklimaat op basis van de achtergrondbelasting en de voorgrondbelasting voor concentratiegebieden

De beoordeling van het leefklimaat op basis van de berekende achtergrondbelasting (cumulatieve geurbelasting) ten aanzien van geurhinder voor het plangebied is weergegeven op figuur 5 (tevens opgenomen in bijlage 5). Uitgaande van de achtergrondbelasting wordt het leefklimaat geclassificeerd als “redelijk goed” tot “goed”.

Figuur 5 Beoordeling leefklimaat op basis van de achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder.

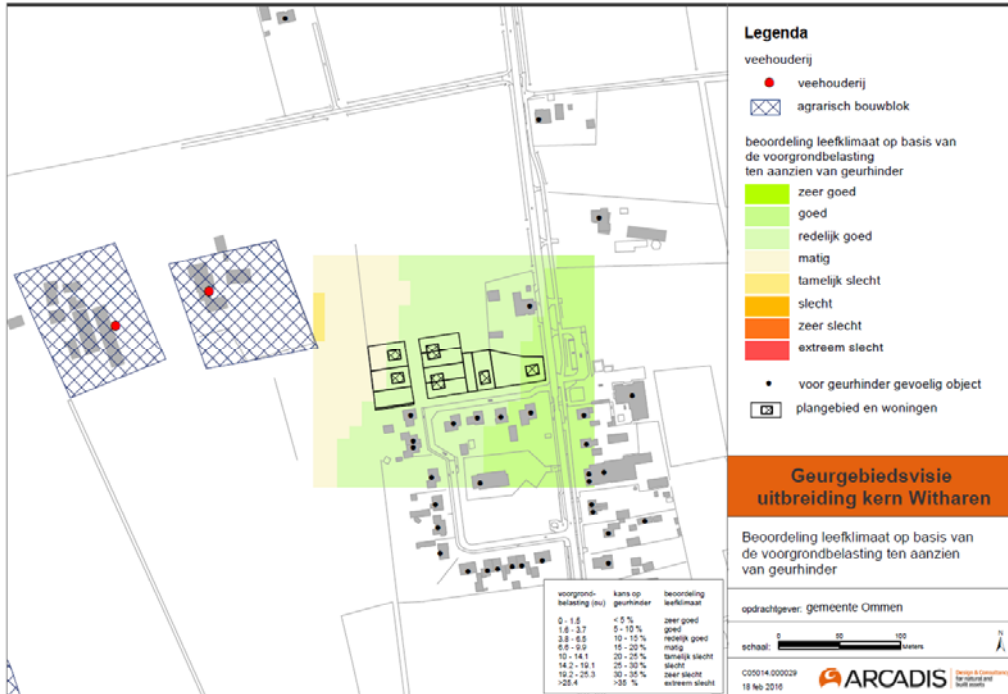
Bijlage 6 en 7 van de Handreiking stellen tevens dat een bepaalde geurbelasting als twee keer zo hinderlijk wordt ervaren als het afkomstig is van één bedrijf, in vergelijking met de geurbelasting van meerdere bedrijven tezamen. Met andere woorden, als de maximale voorgrondbelasting van een individuele veehouderij meer dan de helft bedraagt van de achtergrondbelasting is de voorgrondbelasting bepalend

is voor de beoordeling van het leefklimaat. De beoordeling van het leefklimaat op basis van de voorgrondbelasting is eveneens weergegeven in tabel 3.

De achtergrondbelasting op de woningbouwlocatie wordt grotendeels veroorzaakt door het bedrijf aan de Olde Venneweg 3, er is in dit geval sprake van een dominante bron. De achtergrondbelasting op de dichtstbij het bedrijf gelegen nieuw te bouwen woning bedraagt 8,8 Ou (kans op geurhinder: 11%) en de maximale voorgrondbelasting 6,56 Ou (kans op geurhinder 15%). De voorgrondbelasting is in dit geval dus de bepalende factor. De beoordeling van het leefklimaat op basis van de voorgrondbelasting is weergegeven in figuur 6 (tevens in bijlage 6). Als het leefklimaat beoordeeld wordt op basis van de voorgrondbelasting is de kwalificatie (op basis van de handreiking Wgv) nog steeds “redelijk goed” tot “goed”.

De voorgrondbelasting op de dichtstbij gelegen nieuw te bouwen woning bedraagt 6,4 Ou en het bijbehorende kans op geurhinder circa 15% (tabel 3). Een dergelijke geurbelasting is voor woningen in de bebouwde kom hoog. Kans op overlast door geur van de bewoners van de nieuwe woningen is niet uitgesloten.

Een dergelijke (hogere) geurbelasting is wel “afweegbaar” gezien de aard van de kern Witharen: de bouw van een beperkt aantal woningen, grenzend aan een kleine kern in een agrarisch gebied, met een menging van woon- en agrarische functies. De gemeente(raad) kan het behoud en versterken van de leefbaarheid van de kern afwegen tegen het niet accepteren van nieuwe woningen met een mindere milieukwaliteit. Het wel of niet voorkomen van klachten (uit de kern Witharen) en het feit dat de geurbelasting bij een verdere ontwikkeling van de veehouderij zal moeten dalen), kan de gemeenteraad in die overweging meenemen. De uiteindelijke afweging ligt bij de gemeenteraad. Die afweging zal onderdeel (moeten) zijn van de overwegingen bij het vaststellen van het bestemmingsplan dat de bouw van de woningen mogelijk maakt.

Figuur 6 Beoordeling leefklimaat op basis van de voorgrondbelasting ten aanzien van geurhinder.

Geconcludeerd kan worden de geurbelasting op de nieuw te realiseren woningen hoog is, hoger dan wenselijk. De gemeenteraad kan bij het vaststellen van het bestemmingsplan voor de woningen het woon- en leefklimaat v.w.b. geur ter plekke als voldoende te beschouwen, rekening houdend met het feit dat het om een kleinschalige uitbreiding van een kleine kern gaat, gelegen in een landelijk gebied.

Evaluatie van de regelgeving en hoogte van de normen

In de toelichting bij de Wgv is aangegeven hoe voor een “gemiddeld” gebied de relatie ligt tussen de berekende geurbelasting en de kans op hinder. De basis hiervoor is onderzoek uit 2001 waarin de relatie is onderzocht tussen geurbelasting en hinder. Er zijn twijfels of die relatie nog wel klopt. Recent hinderbelevingsonderzoek uit 2014 (GGD, IRAS) geven aanleiding om de hoogte en onderbouwing van de geurnormen te heroverwegen. Dat grootschalig onderzoek is uitgevoerd in vee-dichte gebieden en de daarin gevonden relatie (tussen de berekende geurbelasting en de kans op hinder) laat een veel hogere kans op geurhinder zien dan nu is beschreven in de handreiking bij de Wgv. Toenmalig Staatssecretaris Mansveld (Milieu) heeft aan de Kamer toegezegd de regelgeving te zullen evalueren. Een werkgroep is gevraagd een advies uit te brengen over aanpassingen van de wet- en regelgeving en de hoogte van de normen en daarbij de resultaten van het onderzoek van de GGD en IRAS uit 2014 te betrekken. Het is niet uitgesloten dat nader onderzoek nodig is om een goed onderbouwde (bijgestelde) relatie tussen de berekende geurbelasting (met de recent aangepaste rekenmodellen) en de kans op hinder vast te kunnen stellen.

Een mogelijk, voorlopig, aangrijpingspunt is, dat de relatie tussen de berekende geurbelasting en de kans op geurhinder uit het GGD-IRAS-onderzoek meer overeen lijkt te komen met de relatie tussen geurbelasting en hinder voor de niet-concentratiegebieden (uit de handreiking Wgv), dan met de relatie tussen geurhinder en hinderkans voor de concentratiegebieden uit die handreiking. Het maximale hinderpercentage (voor de meest westelijk gelegen woning) bedraagt dan niet 15% maar circa 25%.

Maar, pas na de nadere duiding van het onderzoek van de GGD en IRAS en een mogelijke verbreding van dit onderzoek voor andere gebieden in Nederland, is het voor de gemeente Ommen echt goed mogelijk deze nieuwe inzichten voldoende onderbouwd te betrekken bij haar geurhinderbeleid. De gemeente kan het wel of niet voorkomen van klachten t.a.v. geuroverlast in de bestaande kern van Witharen betrekken in haar overweging.

Mogelijke ontwikkeling van de geurbelasting

De belangrijkste bron van geurhinder voor de nieuw te bouwen woningen wordt gevormd door de veehouderij aan de Olde Venneweg 3. Het bedrijf op de Olde Venneweg 3 zit “op slot”; het bedrijf kan alleen uitbreiden als de geurbelasting op voor geurhinder gevoelige objecten afneemt. Dat betekent dat als het bedrijf verder uitbreidt, de geurbelasting zal moeten dalen.

Overigens is de vigerende vergunning voor Olde Venneweg 3 op dit moment niet gerealiseerd, een nieuwe stal is niet gebouwd. De kans is daardoor aanwezig dat het bedrijf op enig moment terugvalt op de rechten uit een eerdere vergunning. De geuremissie zal dan dalen. Terugvallen op een eerdere vergunning is bovendien niet zonder meer mogelijk, aangezien er dan niet voldaan wordt aan Besluit emissiearme huisvesting; het bedrijf zal maatregelen moeten nemen om de ammoniak emissie terug te brengen. Meestal heeft dit ook een daling in geuremissie tot gevolg.

De overige veehouderijen liggen op grotere afstand (>400m).

Dat betekent dat het risico op toekomstige verslechtering van het woon- en leefklimaat zeer gering is. Het verlagen van de geurnorm van 3 naar 4 Ou voor het plangebied (of een deel daarvan) zal hierop geen effect hebben, omdat deze woningen niet maatgevend zijn voor de ontwikkelingsruimte van die veehouderijen. Bestaande woningen, in het buitengebied of de kern, zijn maatgevend voor de milieuruimte (v.w.b. geur) van die veehouderijen.

Voor wat betreft de bedrijven waarvoor vaste afstanden gelden, ook deze liggen op meer dan 400 meter afstand, afgezien van Olde Venneweg 2, maar dit bedrijf wordt opgeheven en de bestemming wordt gewijzigd in een woonbestemming.

Het woon- en leefklimaat en de kans op geurhinder in het plangebied zal niet beïnvloed worden door de ontwikkeling van veehouderijen in de (wijdere) omgeving, maar door de ontwikkeling van de veehouderij gelegen aan de Olde Venneweg 3. Een toename van de geurbelasting door dat bedrijf is uitgesloten, een afname op termijn ligt wel in de lijn van verwachting.

3.6 Voorstel aanpassing norm

De gemeente wil een afwijkende norm vast stellen aan de noordwestzijde van de kern van Witharen om gewenste ruimtelijke ontwikkeling van een woonwijk (circa 9 woningen) mogelijk te maken. De geldende wettelijke contour van 3 Ou van een nabij gelegen veehouderij vormt een belemmering voor de voorgenomen woningbouw.

Onderzocht is of een versoepeling van de norm (leidend tot kleinere contouren) helpt om de gewenste ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken waarbij tegelijkertijd sprake is van een milieu hygiënisch aanvaardbare situatie.

Geconcludeerd kan worden dat met een versoepeling van de geurnorm ter plaatse van de woningbouwlocatie, van 3 naar 4 Ou, aan de noordwestzijde van de kern van Witharen lokaal maatwerk kan worden gerealiseerd in de afstemming tussen ruimtelijke ontwikkeling en milieu.

Overwegende dat:

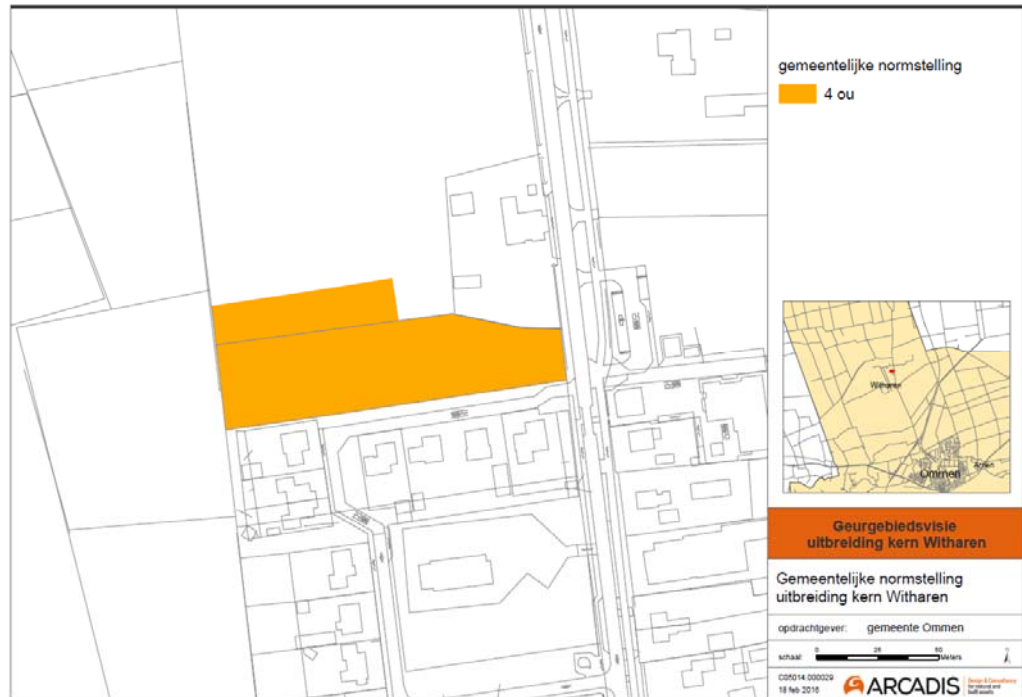
- door aanpassing van de geurnorm ter plaatse van de woningbouwlocatie aan de noordwestzijde van de kern van Witharen er geen sprake zal zijn van aantasting van bestaande rechten van omliggende veehouderijen na realisatie van de nieuwe woningen op de uitbreidingslocatie (omgekeerde werking);
- de hieronder voorgestelde versoepeling van de geurnorm zeer gering is ten opzichte van de wettelijk geldende norm;
- er geen aanleiding is te verwachten dat in de toekomst een toename van de geurbelasting zal optreden;
- er sprake is van een hogere geurbelasting, vooral voor woningen in het meest westelijk deel van het plangebied. Een dergelijke (hogere) geurbelasting is "afweegbaar" gezien de aard van de gewenste ontwikkeling: de bouw van een beperkt aantal woningen, grenzend aan een kleine kern in een agrarisch gebied, met een menging van woon- en agrarische functies. De gemeente(raad) kan het behoud en versterken van de leefbaarheid van de kern afwegen tegen het niet accepteren van nieuwe woningen met een mindere milieukwaliteit.

Is het voorstel om voor de uitbreidingslocatie aan de noordwestzijde van Witharen de raad voor te stellen een aangepaste norm vast te stellen van 4 Ou en bij de vaststelling van het bestemmingsplan de (hogere) geurbelasting ter plaatse als "aanvaardbaar" aan te merken, gelet op de aard van de uitbreiding en de aard van het gebied.

In de kaart die als bijlage bij de geurverordening is opgenomen, is aangegeven op welk gebied de aangepaste normstelling betrekking heeft.

Er is geen aanleiding de wettelijke vaste afstanden aan te passen, gelet op het feit dat de veehouderij gelegen aan de Olde Venneweg 2, beëindigd zal worden.

In figuur 7 en bijlage 7 is de kaart met het voorstel voor het gebied waarop de aangepaste normstelling betrekking heeft weergegeven.

Figuur 7 Voorstel gemeentelijke normstelling uitbreiding kern Witharen.

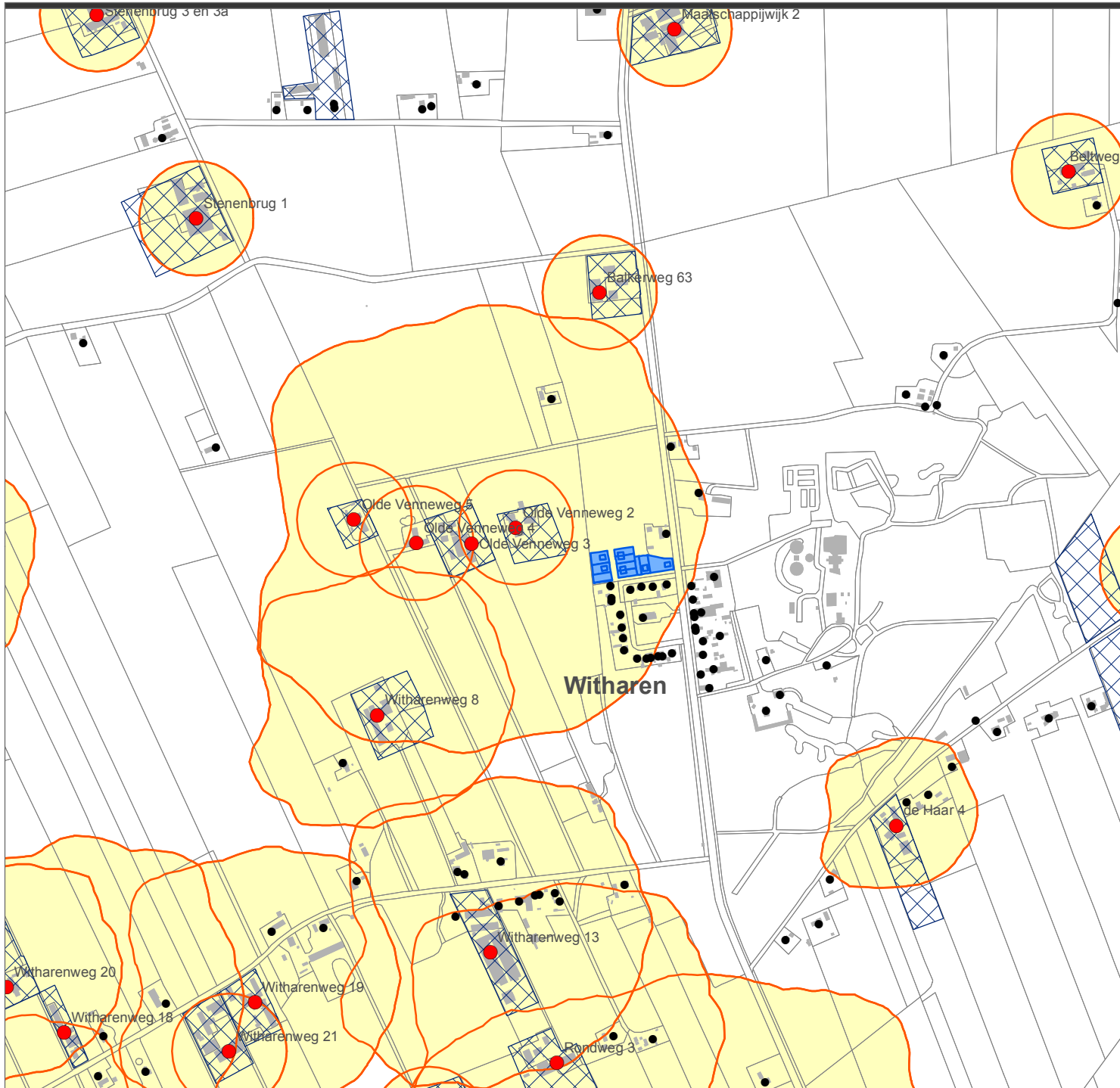
BIJLAGE 1: VEEHOUDERIJGEGEVENS

Adres	Plaats	type bedrijf	geuremissie Ou
Balkerweg 35	Ommen	gemengd	78
Balkerweg 41	Ommen	gemengd	0
Balkerweg 30	Ommen	rundvee	0
Balkerweg 34	Ommen	varkens	3512
Balkerweg 36	Ommen	rundvee	0
Balkerweg 38	Ommen	varkens	49952
Ommerkanaal West 18	Ommen	rundvee	0
Weth.Petterweg 10	Ommen	rundvee	23
Weth.Petterweg 15	Ommen	rundvee	0
Weth.Petterweg 17	Ommen	rundvee	0
Weth.Petterweg 19	Ommen	varkens	44160
Weth.Petterweg 1	Ommen	rundvee	0
Weth.Petterweg 4	Ommen	varkens	14303
Weth.Petterweg 5	Ommen	rundvee	0
Weth.Petterweg 6	Ommen	rundvee	0
Weth.Petterweg 8	Ommen	varkens	6309
Weth.Petterweg 9	Ommen	gemengd	3463
Balkerweg 63	Witharen	paarden	0
Olde Venneweg 2	Witharen	rundvee	284
Olde Venneweg 3	Witharen	varkens	27134
Olde Venneweg 4	Witharen	rundvee	0
Olde Venneweg 5	Witharen	rundvee	312
Rondweg 3	Witharen	varkens	20470
Rondweg 5	Witharen	overig	0
Witharenweg 13	Witharen	pluimvee	19530
Witharenweg 19	Witharen	gemengd	16539
Witharenweg 21	Witharen	paarden	0
Witharenweg 27 en 27a	Witharen	varkens	14076
Witharenweg 29	Witharen	rundvee	0
Witharenweg 18	Witharen	varkens	23046
Witharenweg 20	Witharen	varkens	11716

Adres	Plaats	type bedrijf	geuremissie Ou
Witharenweg 22a	Witharen	rundvee	0
Witharenweg 26	Witharen	rundvee	0
Witharenweg 28	Witharen	varkens	15330
Witharenweg 8	Witharen	varkens	15071
de Leiding 12	Witharen	rundvee	0
de Leiding 14	Witharen	rundvee	0
de Leiding 4	Witharen	rundvee	2314
de Leiding 6 en 8	Witharen	varkens	46801
de Leiding 7 en 7a	Witharen	gemengd	0
de Leiding 9	Witharen	rundvee	0
Woestendijk 5	Witharen	rundvee	584
Woestendijk 8 en 8a	Witharen	paarden	0
Woestenweg 10	Witharen	rundvee	0
Woestenweg 9	Witharen	gemengd	11891
Stenenbrug 1	Witharen	rundvee	0
Stenenbrug 3 en 3a	Witharen	rundvee	0
Stenenbrug 4	Witharen	gemengd	1616
Maatschappijwijk 12a en 14	Witharen	rundvee	0
Maatschappijwijk 12	Witharen	rundvee	0
Maatschappijwijk 16	Witharen	pluimvee	29878
Maatschappijwijk 2	Witharen	paarden	0
Maatschappijwijk 5	Witharen	varkens	4600
Beltweg 4	Witharen	rundvee	0
de Haar 19	Witharen	rundvee	0
de Haar 1	Witharen	rundvee	0
de Haar 21	Witharen	varkens	59570
de Haar 4	Witharen	gemengd	6900
Koloniedijk 1	Vinkenbuurt	gemengd	0
Woestenweg 10a	Vinkenbuurt	varkens	47195
Woestenweg 5	Witharen	varkens	15065
Woestenweg 8a	Witharen	rundvee	0

Olde Venneweg 3 - stalniveau	X-coörd.	Y-coörd.	EP Hoogte	Gem.geb. hoogte	EP Diam.	EP Uittr. snelh.	E-Aanvraag
stal 5	223 003	508 818	4,5	2,8	0,45	4	7 958
stal 6	223 022	508 814	4,9	3,2	0,5	4	13 800
stal 7	223 050	508 794	4,8	4,7	3,32	1,53	5 376

BIJLAGE 2: INDICATIEVE GEURHINDERCONTOUREN

Legenda

veehouderij

● veehouderijbedrijf

▨ agrarisch bouwblok

geurhindercontouren

○ indicatieve geurhindercontour
3 ou of vaste afstand contour 100m

● voor geurhinder gevoelig object

▭ plangebied en woningen

Geurgebiedsvisie uitbreiding kern Witharen

Indicatieve geurhindercontouren 3 ou
of vaste afstand contouren 100m

opdrachtgever: gemeente Ommen

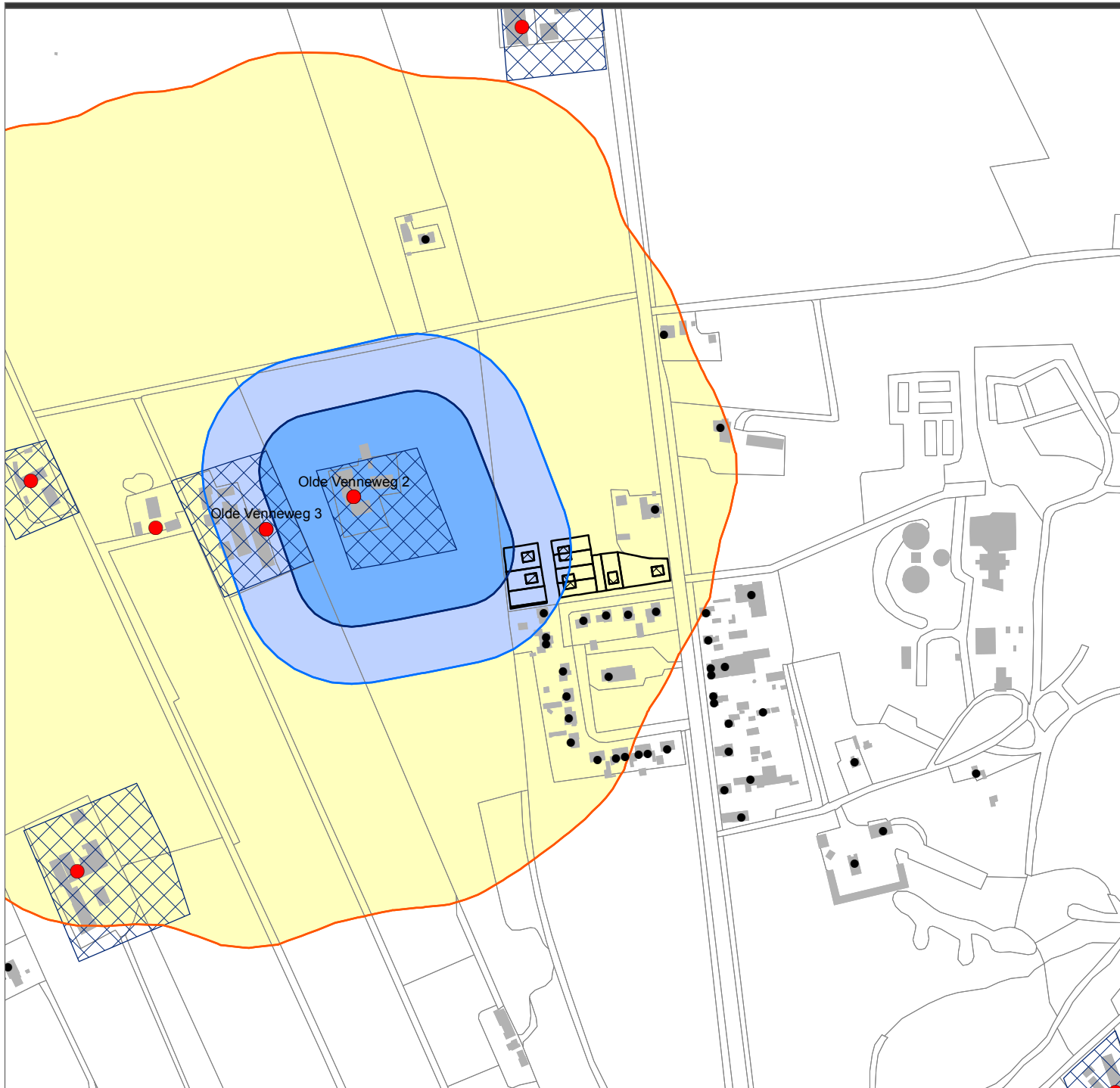
schaal: 0 50 100 200 300 400 Meters

C05014.000029
18 feb 2016

ARCADIS Design & Consultancy
for natural and built assets

**BIJLAGE 3: GEURHINDERCONTOUR 3 OU OLDE
VENNEWEG 3 EN VASTE AFSTAND CONTOUREN
OLDE VENNEWEG 2**

Legenda

veehouderij

● veehouderij

▨ agrarisch bouwblok

geurhindercontouren

▭ geurhindercontour 3 ou
Olde Venneweg 3

● vaste afstand contour 50m
Olde Venneweg 2

● vaste afstand contour 100m
Olde Venneweg 2

● voor geurhinder gevoelig object

▭ plangebied en woningen

Geurgebiedsvisie uitbreiding kern Witharen

Geurhindercontour 3 ou Olde Venneweg 3
en vaste afstand contouren Olde Venneweg 2

opdrachtgever: gemeente Ommen

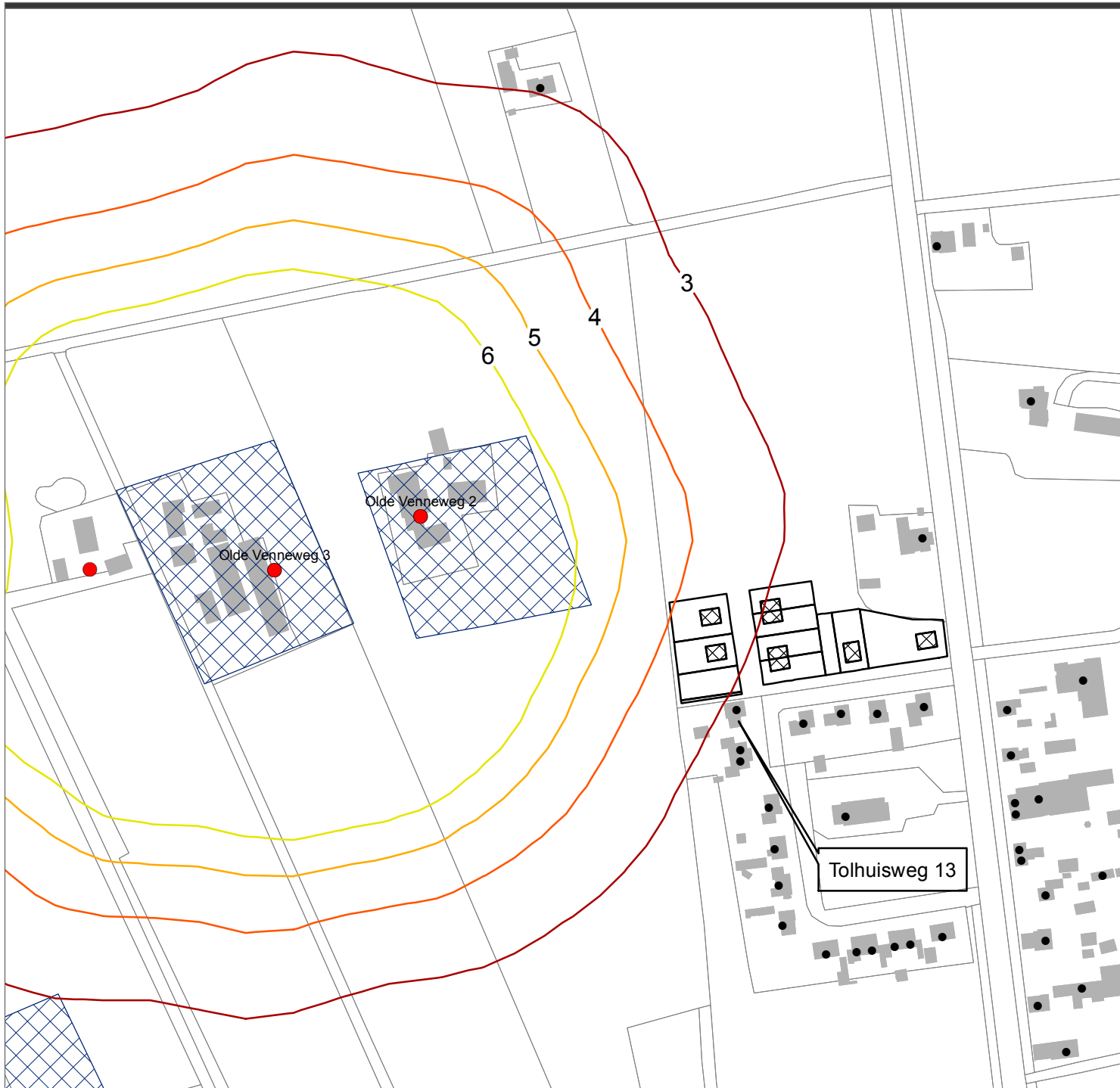
schaal: 0 50 100 200 Meters

C05014.000029
18 feb 2016

ARCADIS Design & Consultancy
for natural and built assets

**BIJLAGE 4: FICTIEVE GEURHINDERCONTOUREN
OLDE VENNEWEG 3 BIJ BELASTING 3 OU OP
TOLHUISWEG 13**

Legenda

veehouderij

● veehouderij

▨ agrarisch bouwblok

fictieve geurhindercontouren

Olde Venneweg 3

bij belasting 3 ou op Tolhuisweg 13

— 3 ou

— 4 ou

— 5 ou

— 6 ou

● voor geurhinder gevoelig object

▨ plangebied en woningen

Geurgebiedsvisie uitbreiding kern Witharen

Fictieve geurhindercontouren Olde Venneweg 3
bij belasting 3 ou op Tolhuisweg 13

opdrachtgever: gemeente Ommen

schaal: 0 50 100 Meters

C05014.000029
18 feb 2016

ARCADIS Design & Consultancy
for natural and built assets

**BIJLAGE 5: BEOORDELING LEEFKLIAMAAT OP
BASIS VAN DE ACHTERGRONDBELASTING TEN
AANZIEN VAN GEURHINDER**

Legenda

veehouderij

● veehouderij

▣ agrarisch bouwblok

beoordeling leefklimaat op basis van de achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder

■ zeer goed

■ goed

■ redelijk goed

■ matig

■ tamelijk slecht

■ slecht

■ zeer slecht

■ extreem slecht

● voor geurhinder gevoelig object

▣ plangebied en woningen

Geurgebiedsvisie uitbreiding kern Witharen

Beoordeling leefklimaat op basis van de achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder

opdrachtgever: gemeente Ommen

schaal: 0 50 100 Meters

C05014.000029
18 feb 2016

ARCADIS Design & Consultancy
for natural and built assets

achtergrond-belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	< 5 %	zeer goed
3.1 - 7.4	5 - 10 %	goed
7.5 - 13.1	10 - 15 %	redelijk goed
13.2 - 20.0	15 - 20 %	matig
20.1 - 28.3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25 - 30 %	slecht
38.6 - 50.7	30 - 35 %	zeer slecht
>50.7	>35 %	extreem slecht

**BIJLAGE 6: BEOORDELING LEEFKLIJMAAT OP
BASIS VAN DE VOORGRONDBELASTING TEN
AAZIEEN VAN GEURHINDER**

Legenda

veehouderij

● veehouderij

▣ agrarisch bouwblok

beoordeling leefklimaat op basis van de voorgrondbelasting ten aanzien van geurhinder

■ zeer goed

■ goed

■ redelijk goed

■ matig

■ tamelijk slecht

■ slecht

■ zeer slecht

■ extreem slecht

● voor geurhinder gevoelig object

▣ plangebied en woningen

Geurgebiedsvisie uitbreiding kern Witharen

Beoordeling leefklimaat op basis van de voorgrondbelasting ten aanzien van geurhinder

opdrachtgever: gemeente Ommen

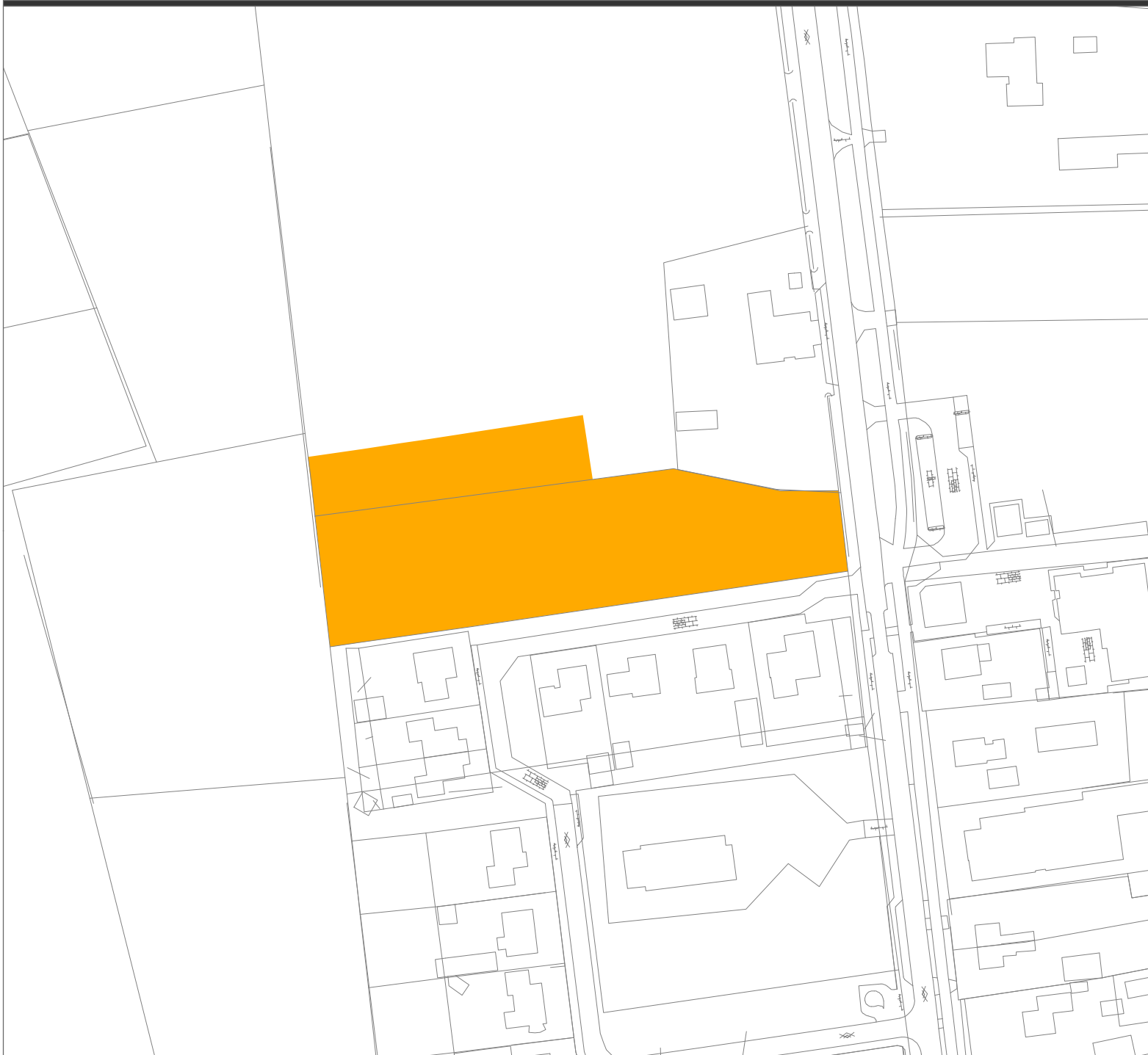
schaal: 0 50 100 Meters

C05014.000029
18 feb 2016

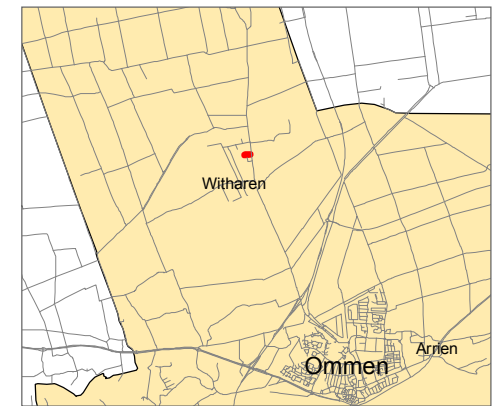
ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

**BIJLAGE 7 VOORSTEL GEMEENTELIJKE
NORMSTELLING UITBREIDING KERN WITHAREN**

gemeentelijke normstelling

 4 ou

Geurbiedsvisie uitbreiding kern Witharen

Gemeentelijke normstelling
uitbreiding kern Witharen

opdrachtgever: gemeente Ommen

schaal: 0 25 50 Meters

C05014.000029
18 feb 2016

 ARCADIS Design & Consultancy
for natural and
built assets